

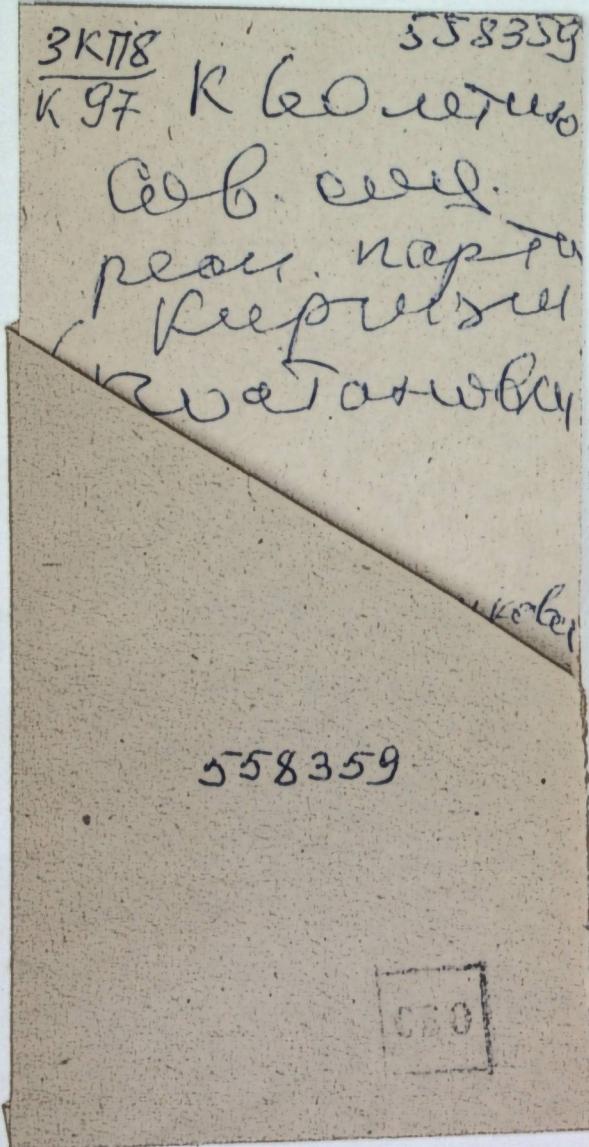
ЭКПБ
К97

КЫРГЫЗ СОВЕТТИК СОЦИАЛИСТТИК РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖАНА КЫРГЫЗСТАН КОММУНИСТТИК ПАРТИЯСЫНЫН 60 ЖЫЛДЫГЫ ЖӨНҮНДӨ

Кыргызстан Компартиясынын
Борбордук Комитетинин
1984-жыл 26-апрелдеги токтому

О 60-ЛЕТИИ КИРГИЗСКОЙ СОВЕТСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ И КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ КИРГИЗИИ

Постановление ЦК Компартии
Киргизии от 26 апреля
1984 года

КЫРГЫЗ СОВЕТТИК
СОЦИАЛИСТИК
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
ЖАНА КЫРГЫЗСТАН
КОММУНИСТИК
ПАРТИЯСЫНЫН 60 ЖЫЛДЫГЫ
ЖӨНҮНДӨ

Кыргызстан Компартиясынын
Борбордук Комитетинин
1984-жыл 26-апрелдеги
токтому

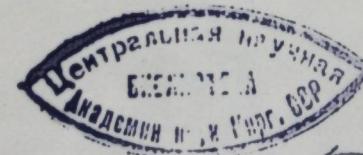
Фрунзе
«Кыргызстан»
1984

97 66.61(2Ки) + 99(2Ки)0,1 + 99(2Ки)4 + 97 66.61(2Ки)
К 97 + 99(2Ки)0,1 + 99(2Ки)4 + 97 66.61(2Ки)

1984-жылы 14-октябрда Кыргыз ССРине жана Кыргызстан Компартиясына 60 жыл толот. Бул юбилей — Советтик Кыргызстандын, анын партиялык уюмуун тарыхындагы маанилүү учур, республиканын коомдуксаясий турмушундагы даңазалуу окуя, социализмдин тарыхый жетишкендиктеринин айкын күбөсү, Коммунистик партиянын лениндик улут саясатынын, совет элдеринин достуругунун улуу түзүүчү күчүнүн салтанаты.

Кыргыз эли, республиканын бардык эмгекчилери өздөрүнүн жаркыраган, кубанычтуу майрамын Коммунистик партиянын, анын лениндик Борбордук Комитетинин айланасына тыгыз баш кошуу, анын ички жана тышкы саясатын бүт бойдан жана толук колдоо менен тосуп алууда. Бүткүл совет адамдары сыйактуу эле Советтик Кыргызстандын эмгекчилери да КПСС Борбордук Комитетинин кезексиз ферваль Пленумунун чечимдерин, партиялык жана мамлекеттик эң көрүнүктүү ишмер, коммунизм жана тынчтык учун жалындуу күрөшүүчү — жолдош Константин Устинович Черненконун КПСС Борбордук Комитетинин Генеральный секретарлыгына шайланышын кызуу кубаттоо менен тосуп алышты.

КПСС Борбордук Комитетинин апрель Пленумунун жана он бириинчи шайланган ССР Жогорку Советинин бириинчи сессиясынын чечимдери, КПСС Борбордук Комитетинин Генеральный секретары жолдош К. У. Черненкону ССР Жогорку Советинин Президиумунүн Председателдигине шайлоо жөнүндөгү токтом жалпынын колдоосуна ээ болду, бул токтом толук бир пикирдүүлүктүн жана баш кошкондуктун кырдаалында, зор шыктануу менен кабыл алышы. Жолдош К. У. Черненконун мамлекеттик жогорку кызметка шайланышы партия менен элдин алдындагы анын сицирген эң көрүнүктүү эмгегин жалпы баалоонун айкын көрүнүшү болуп саналат, совет коомуунун жана мамлекетинин эң жогорку таламдарына жооп

538 зи

0902060000-188
М 451 (17)-84 без объявл.

ББК 66.61(2Ки) + 63.3(2Ки)

© «Кыргызстан» басмасы, 1984-ж.

берет, өлкөнүн социалдык-экономикалык өнүгүшүнүн чоң жана татаал милдеттерин чечүүгө, тынчтыктын ишин чындоого зор пайдасын тийгизет.

КПСС Борбордук Комитетинин февраль жана апрель (1984-жыл) Пленумдары, бул Пленумдарда жолдош К. У. Черненконун сүйлөгөн программалык сездерү, ошондой эле Москва шаарынын Куйбышев шайлоо округунун шайлоочуларынын алдында анын сүйлөгөн сезү биздин партиянын лениндик ички жана тышкы саясатынын жолун жолдоочулугун, өнүккөн социализмди план ченемдүү жана ар тараалтуу өркүндөтүүдө анын магистралдык багытынын изден тайбастыгын, өлкөнүн экономикалык жана коргонуу кубаттуулугун андан ары чындоо, совет элини турмуш жыргалчылыгын өстүруу, социалисттик демократияны өнүктүрүү, жалпы тынчтыкты жана элдердин коопсуздугун сактоо жана чындоо үчүн мындан ары да бардыгын жасай берүүгө анын кебелес чечкиндүүлүгүн бүткүл дүйнегө даана көрсөттү.

Советтик Кыргызстан өзүнүн даңазалуу юбилейине партиянын XXVI съездинин, КПСС Борбордук Комитетинин андан кийинки Пленумдарынын чечимдерин турмушка ашыруудагы жаңы жетишкендиктер менен утурлоодо. Советтик Кыргызстандын жумушчу табынын, колхозчу дыйкандарынын, элдик интеллигенциясынын эмгектик жана саясий активдүүлүгүнүн жогорку деңгээли, 1984-жылдын пландарын жана бүтүндөй беш жылдыктын тапшырмаларын аткаруу жана ашыра аткаруу үчүн бүткүл элдик социалисттик мелдештин кецири жайылтылыши коммунизмдин ишине, социалисттик интернационализмдин, совет элдеринин достугу менен бир туугандыгынын өлбөс-өчпөс принциптерине алардын чексиз берилгендигиң жаңы күч менен көрсөтүүде.

Советтик башка элдердики сыйктуу эле кыргыз элини улуттук мамлекеттүүлүгүнүн түзүлүшү Улуу Октябрь социалисттик революциясынын жеңишинин закон ченемдүү натыйжасы болуп саналат. Ал Владимир Ильич Лениндин ысмы жана илими, улут саясатынын лениндик принциптерин турмушка ырааттуу ашыруу менен ажырагыс байланышкан. Улуу Октябрь социалисттик революциясы Россиянын элдерин, анын ичинде кыргыз элини социалдык жана улуттук эзүүдөн түбөлүккө куткарды, улуттук касташууну, таптык антагонизмди жойду, совет элдеринин саясий, социалдык-экономикалык жана маданий болуп көрбөгөндөй прогрессинин чечүүчү фактору болуп калды. В.И. Ленин алдын-ала

көре билгендей, Улуу Октябрь социалисттик революциясы «бардык жана ар түрдүү эзилгендердин, наразылардын массалык күрешүнүн дүрт этип жарылышы»¹ болгон.

Бир бөлүгү Кыргызстан болгон Түркстанда Совет бийлигинин турушу жана чындалышы бүткүл өлкөдөгүдөй эле, Россиянын революциячыл жумушчу табынын жетектөөчү ролу менен улуу Лениндин, коммунисттер партиясынын жетекчилиги астында ишке ашырылган. Советтик Социалисттик Республикалар Союзунун — биздин бардык элдерибиздин бирдиктүү социалисттик Ата Мекенинин түзүлүшү мурда артта калган улуттук чет жакалардын элдеринин капитализмди аттап, феодализмден социализмге ийгиликтүү өтүшү үчүн тарыхый мааниге ээ болгон, бул союзда кыргыз эли өлкөбүздөгү бардык улуттардын жана элдердин эмгекчилери менен бир катарда социалдык прогрессин даңгыр жолуна тушуп, социалисттик келечекке кадам шилтеди.

Партия жарыялаган элдердин өз тагдырын өзү чечүү укугун турмушка ашырып, 1924-жылы 14-октябрда ВЦИКтин экинчи сессиясы Орто Азиянын территориялык-мамлекеттик өз ара бөлүнүшү жөнүндө чечим кабыл алган, ушуга ылайык, РСФСРдин составында Кыргыз Автономиялуу обласы түзүлгөн. 1926-жылы февралда область Советтик Социалисттик Автономиялуу Республика болуп кайра түзүлгөн. Кыргыз эли көп кылымдык тарыхында биринчи жолу эмгекчилер массасына аң-сезимдүү тарыхый чыгармачылыгы үчүн, жаңы турмуш үчүн, социализм үчүн активдүү күреш жүргүзүүнүн кецири мүмкүнчүлүктөрүн ачкан, чыныгы улуттук мамлекеттүүлүккө ээ болду.

Областтык партиялык уюмдун түзүлүшү жана чындалышы Кыргызстанда саясий, социалдык-экономикалык жана маданий кайра түзүүлөрдү түп-тамырынан бери изден тайбастан ишке ашырууну камсыз кылган зор мааниси бар окуя болуп калды. РКП(б) Борбордук Комитетинин Саясий бюросунун 1924-жылдын 18-октябрьидагы чечимине ылайык, Кыргыз обкомунун Убактылуу бюросу түзүлгөн, ал областтык партиялык уюмду уюштуруу жагынан калыптандыруу боюнча зор иштерди жүргүзгөн. 1925-жылы 23—27-марта болуп өткөн биринчи областтык партиялык конференцияда лениндик саясий, идеологиялык жана уюштуруу принциптеринин

¹ Ленин В. И. Чыгармалар, 22-т., 401-б.

негизинде областтык партиялык уюмдун түзүлүшү аяктаган.

РСФСРдин составына кирген Кыргызстан өзүнүн экономикалык жана социалдык-саясий өнүгүшүндө ошол учурда алда канча өнүккөн республика болгон Россия Федерациисынын ар тараптуу жардамына таянган. Кыйынчылыкка жана жокчулукка карабастан орус эли башка элдерге, анын ичинде кыргыз элине жаңы эркин жана бактылуу турмушту курууга ар тараптуу жардам көрсөткөн. Россиядан ишканалар көчүрүлүп келген, каяжат белүнүп, квалификациялуу жумушчулар, адистер жиберилген, алар Кыргызстандын эмгекчилери менен бирге заводдорду жана шаарларды курушту, жолдорду жана каналдарды салышты, плотиналарды тургузушту, тоолордун түгөнгүс байлыгын ачышып, жергилиттүү калкка өзүлөрүнүн билимин жана тажрыйбасын үйретүштү.

Коммунисттик партиянын жетекчилиги астында улуу орус элинин, анын даңқтуу жумушчу табының, өлкөбүздүн башка бир тууган элдеринин ак ниеттүү жана ар тараптуу жардамына таянып, кыргыз эли тарыхый кыска мөөнөттүн ичинде чарба жүргүзүүнүн өтө жөнөкөй формаларынан жогорку өнүккөн өнөр жай жана айыл чарба өндүрүшүнө чейинки, караңгылыктан жана артта калуучулуктан жалпы сабаттуулукка, маданияттын жана илимдин бийиктиктөрөн чейинки жолду басып өттү. Советтик Кыргызстан, жаңы турмушту курууда жетишкен анын суктандырлых ийгиликтери «советтик республикалардын жеништүү пролетариаты ал массага колун берип аларга жардамдаша алган кезде, артта калган өлкөлөрдүн өнүгүшү өзүнүн азыркы стадиясынан чыга ала тургандыгы»¹ жөнүндө В. И. Лениндик даанышманлык менен алдын-ала көрө билгендигин айкын ырас-тоолордун бири.

Социализмди куруунун жүрүшүндө социалисттик улутка айланган кыргыз эли үчүн социализмдин жениши анын улуттук мамлекеттүүлүгүнүн андан ары өнүгүшү менен белгиленген. 1936-жылы 5-декабрда СССР Советтеринин чукул чакырылган VIII съездинде кабыл алынган СССРдин жаңы Конституциясына ылайык, Кыргыз АССРи СССРдин составына тең укуктуулардын арасындағы тең укуктуу болуп кирген Кыргыз Советтик Социалисттик Республикасы болуп жарыяланган. ВКП(б)

¹ Ленин В. И. Чыгармалар, 31-т., 259-б.

Борбордук Комитетинин токтому менен Кыргыз областтык партиялык уому Кыргызстан Коммунисттик партиясы болуп кайра түзүлгөн. 1937-жылы июнь айында Кыргызстан Компартиясынын биринчи съезді болуп өткөн.

Коммунисттик партия түзүп-чындаған совет элдеринин идеялык-саясий монолиттей биримдиги, анын жетекчилиги астында түзүлгөн ССР Союзунун кубаттуу экономикалык жана коргонуу потенциалы, биздин бардык улуттар менен элдердин жоокерлеринин әрдиги жана баатырдыгы, тылдагы эмгекчилердин эмгектеги каармандыгы келерки жылы 40 жылдыгы белгилене турган Улуу Ата Мекендик согуштагы совет элиниң жеңишин камсыз кылган. Бардык бир тууган республикалар менен бирге Советтик Кыргызстан бул Улуу Жеңишике жетишүүгө өзүнүн татыктуу салымын кошкон. Эл социалисттик ата жүрттун эркиндиги менен бактысы үчүн, жер жүзүндөгү тынчтык үчүн салгылашкандардын жана өзүлөрүнүн өмүрүн кыйгандардын жаркын элесин түбелүк сактайт.

СССРде өнүккөн социалисттик коомдун курулушу Коммунисттик партиянын жетекчилиги астында совет элиниң революциячыл — кайра жаратуучу, түзүүчү ишиниң башкы жыйынтыгы болуп саналат. Улуу Октябрдың түбелүк туусу астында, СССРдин мамлекеттик жана коомдук түзүлүшүнүн түзүүчүлүк күчүнө, элдердин лениндик достуругуна, өлкөнүн бирдиктүү эл чарба комплексине таянып, Советтик Кыргызстан өзүнүн өндүргүч күчтөрүн көп эссе арттырып, саясий, экономикалык, социалдык жана маданий турмуштун бардык чейрөлөрүнде ири ийгиликтерге жетишти.

Советтик республикалардын бир тууган союзунда Советтик Кыргызстандын экономикалык потенциалы улам арбып есүүдө. Азыр анын эл чарбасы илимий-техникалык прогресстин жетишкендиктерине негизделген кубаттуу өндүрүштүк базага, жумушчу жана инженер-техникалык кызметкерлердин жогорку квалификациялуу кадрларына ээ, булар жаңы экономикалык жана социалдык милдеттерди чечүүгө мүмкүндүк берүүдө. Соңку он жылдын ичинде эле республиканын улуттук кирешеси бир жарым эссе ёсту.

Республиканын жалпы коомдук продуктусунда өнөр жайынын үлүшү 60 процентке жетти, анын продукциялары өлкөнүн дәэрлик бардык экономикалык райондоруна жана бүткүл союздук экспорт аркылуу Европанын, Азия-

нын, Африканын жана Латын Америкасынын 60 өлкөсүнө жөнөтүлүүдө. Советтик Кыргызстандын эл чарбасынын динамикалуу өсүшүнүү негизи — бул бардык советтик республикалардын бир туугандык өз ара жардамдашуусу жана тыгыз кызматташтыгы. Кыргызстанга олкобуздүн ар кайсы региондорунаан металл, отун, татаал станоктор жана жабдуулар, тракторлор, автомашиналар, жыгач материалдары тынымсыз ағылып келип турат.

Айыл чарбасы жогорку темпи менен өнүгүүдө. Анын энергия менен жабдылыши соңку он жылдын ичинде 1,6 эссе оству, ошондой эле талаалар менен фермалардын дүц продукциясы алда канча көбөйдү. Кыргызстан мал чарба продуктуларын ири өндүрүүчүгө айланды.

Жумушчу табынын, колхозчу дыйкандардын, элдик интеллигенциянын шыктанган каарман эмгегинин аркасында он биринчи беш жылдыктын үч жылдын эл чарба пландары негизинен ийгиликтүү аткарылды. Партиянын XXVI съездинде жана КПСС Борбордук Комитетинин андан кийинки Пленумдарында иштелип чыккан өндүрүштүн натыйжалуулугун жогорулатуу, чарбалык мемлекеттик, план жана эмгек тартибин, кадрлардын ишкердүүлүгүн жана жоопкерчилгигин чындоо багытын изден тайбастан ишке ашыруу үзүрлүү натыйжасын берүүдө. Беш жылдыктын төртүнчү жылында калайык-калктын саясий жана эмгектеги активдүүлүгү өсүп, партиялык, советтик жана чарбалык органдардын иштөө стили жана методдору өркүндөйт.

Беш жылдыктын үч жылдын ичинде республикада улуттук киреше пландаштырылган деңгээлден ашып кетти. Коомдук өндүрүштүн жана эмгек өндүрүмдүүлүгүнүн өсүү темптери жогорулады, сапаттык көрсөткүчтөр жакшырды. Индустрянын бардык негизги тармактарын өнүктүрүүдө ийгиликке жетишилди, өнөр жай буюмдарынын жана жогорку өндүрүмдүү жабдуулардын үч жарым миңден ашык жаңы түрүн чыгаруу өздөштүрүлдү. Эмгек өндүрүмдүүлүгүн жогорулатуунун эсебинен өнөр жай продукциясынын өсүшүнүн төрттөн үч бөлүгүнен ашыгы алышы. Эл керектөөчү товарларды чыгаруу кыйла көбөйдү, алардын сапаты жогорулады. КПСС Борбордук Комитетинин «Эл керектөөчү товарларды чыгарууну көңгөтүү жана сапатын жакшыртуу жана тейлоо тармагын өнүктүрүү боюнча Кыргызстандын партиялык уюмдарынын иши жөнүндө» 1981-жылы ноябрда кабыл алынган токтому эл керектөөчү товарларды чыгарууну көбөйтүү-

де жана сапатын жогорулатууда мобилизациялоочу жана уюштуруучу зор роль ойноду.

Кыргыз ССРи өлкөнүн Азық-түлүк программасын турмушка ашырууга өз салымын кошууда. Айыл чарба продукциясынын эң маанилүү түрлөрүнүн көпчүлүгүн мамлекетке сатуу боюнча 1983-жылдын плаандары ийгиликтүү аткарылды. Айыл чарба өндүрүшүн андан ары адистештириүү ишке ашырылууда, агрардык өнер жай интеграциясы өнүгүп жатат.

Советтик Кыргызстандын эмгекчилери үстүбүзөгү беш жылдыктын төртүнчү жылын жакшы чыгармачылык маанай, эпкиндүү эмгек менен баштады, өнөр жай продукцияларын чыгаруу жана сатып откоруү, мал чарба азық-түлүктөрүнүн бардык түрлөрүн сатуу боюнча биринчи кварталдын тапшырмасын ийгиликтүү аткарышты, капиталдык курулушта иштин темпин тездетишти. Социалдык-экономикалык өнүгүүнүн жетишилген деңгээлине таянышып, партиянын XXVI съездинин жана КПСС Борбордук Комитетинин андан кийинки Пленумдарынын чечимдерин мындан ары да туруктуулук менен ишке ашырууга, 1984-жылдын жана бүтүндөй он биринчи беш жылдыктын план тапшырмаларын жана социалисттик милдеттенмелерин ийгиликтүү аткарууга, жалпы элдик, жалпы мамлекеттик милдеттерди чечүүгө республиканын салымын арттырууга, эмгекти жалпы союздук белүштүрүүдө анын ролун жогорулатууга жетишүүгө, биздин көп улуттуу социалисттик Мекенибиздин экономикалык жана коргонуу кубатын мындан ары чындоо учун анын жаратылыштык бай ресурстарын кыйла толугураак пайдаланууга алар толук чечкиндүү.

Кыргызстандын тоо сууларынын энергетикалык ресурстары өлкөбүздүн бүткүл эл чарбасы учун улам көцири пайдаланылууда, бул СССРдин Энергетика программасын ишке ашырууга кошулган маанилүү салым. Жаңы ачылган пайдалуу көндер, сугат жерлери чарбалык оборотко киргизилип, Ысык-Көл — Чүй территориялык-өндүрүштүк комплексин түзүү боюнча зор иштер жүргүзүлүүдө.

Бир тууган бардык республикалар сыйктуу эле, Кыргыз ССРинин өлкөбүздүн бирдиктүү эл чарба комплексин өнүктүрүүгө салымынын көбөйүшү совет элдеринин бузулбас достуругун жана ар тарааптуу кызматташтыгын андан ары чындоонун ишненимдүү негизи, социалисттик интернационализмдин түзүүчү күчүнүн айкын күбесү.

КПСС Борбордук Комитетинин декабрь (1983-жыл), февраль жана апрель (1984-жыл) Пленумдарынын че-

чимдерин, КПСС Борбордук Комитетинин Генеральный секретары, ССРР Жогорку Советинин Президиумунун Председатели жолдош К. У. Черненконун сөздөрүндө камтылган көрсөтмөлөрдү ырааттуу жана максатка умтулуу менен аткарууну азыркы учурда республиканын партиялык уюмдары өздөрүнүн эң биринчи мильдetti деп зептешет. «Азыр жетишшилген темпти,— деп көрсөткөн Константин Устинович Черненко,— мильдettерди практикалык жактан чечүүгө жалпы ынтааны сактап калуу, экономикага партиялык жана мамлекеттик жетекчиликтин деңгээлин изден тайбастан жогорулатуу, тенденцияларды активдуурек өнүктүрүү, аларга туруктуу мүнөз берүү маанилүү».

Республиканын партиялык уому өзүнүн бардык күч-аракетин экономикага жетекчилик кылуунун стилин жана методдорун бардык чараптар менен жакшыртууга, анын натыйжалуулугунун андан ары өсүшүн камсыз кылууга, илимий-техникалык прогресстин жетишкендиктерин эл чарбасында барган сайн кецири колдонууга, өндүруштүк потенциалды, бардык материалдык ресурстарды толугураак пайдаланууга, эмгек өндүрүмдүүлүгүн пландан тышкary өстүрүүнүн жана продукциянын өздүк наркын төмөндөтүүнүн кошумча резервдерин изден табууга, буюмдардын сапатын жакшыртууга, бардык участкаларда тапшырылган иш үчүн кадрлардын жоопкерчилгиг жогорулатууга топтоштурууда.

Экономиканы өнүктүрүүнүн негизинде республикада эмгекчилердин жалпы билим жана маданий деңгээлин өстүрүүге, алардын жыргалчылыгын жогорулатууга, түрак-жай шарттарын, эмгек жана эс алуу шарттарын жакшыртууга, социалдык камсыздоо системасын, медициналык жана турмуш-тиричилик жактан тейлөөнү, курчап турган чейрөнү коргоону өркүндөтүүгө багытталган партиянын социалдык саясаты ишке ийгиликтүү ашырылууда.

Бүткүл өлкөдөгүдөй эле республикада да социалдык зор мааниси бар мильдettуу түрдө жалпы орто билим ашырына өтүү негизинен аяктады. Соңку он жылдын ичинде гана 650 миңден ашык адам толук орто мектепти бутурду. Азыр республиканын ар бир үчүнчү адамы окуйт. Адистерди даярдоо масштабы жана калкынын сабаттуулугунун деңгээли боянча Кыргыз ССРи өнүккөн капиталисттик өлкөлөрдүн кебүнөн озуп кетти. Жогорку жана орто билими бар 312 миңге жакын адис республиканын эл чарбасында эмгек-

тенет. КПСС Борбордук Комитетинин апрель (1984-жыл) Пленумунда жана он биринчи шайланган ССРР Жогорку Советинин биринчи сессиясында негизги багыттары жактырылган жалпы билим берүүчү жана кесиптик мектептердин реформасы жаштарды эмгекке үйретүүнү жана кесиптик багыт берүүнү түп-тамырынан бери жакшыртууга, окутуунун жана тарбия берүүнүн сапатын жогорулатууга көмөк көрсөтөт.

Илим жаңы бийиктиктөрдө жетишти. Бүгүнкү күнде республикада Илимдер академиясы башында турган ойдогон илимий мекемелер иштеп жатат. Алар азыркы учурдагы материалдык-техникалык базага, илимпоздор менен адистердин жогорку квалификациялуу кадрларына ээ. Илимий мекемелерде эл чарба жана социалдык маанилүү мильдettерди чечүү, жаратылыштын бай ресурстарын комплекстүү өздөштүрүү, республиканын өндүргүч күчтөрүн өнүктүрүү менен байланышкан кецири илимий-изилдөөлөр жүргүзүлүп жатат.

Жетилген социалисттик коомду өркүндөтүү өз ара таасир тийгизүүнүн жана өз ара бауунун негизинде бардык улуттар менен элдердин рухий маданиятын өнүктүрүүнүн жаңы мүмкүнчүлүктөрүн ачат. Кыргыз элинин маданиятынын гүлдөп-өнүгүшү өзүнө улуттук маданияттардын жетишкендиктеринде жана өзүнө тийштүү салттарында бардык баалуу жана жалпы мааниси бар касиеттерди сицирип жаткан жана Советтер Союзунун улуттары менен элдеринин идеялык-нравалык баш кошуусунун улуу күчү болуп саналган совет элинин бирдиктүү интернационалдык маданиятынын өнүгүшү менен ажыралгыс байланышкан. Соңку жылдарда Кыргызстандын маданият ишмерлери турмуш чындыгын таасын чагылдырган, биздин коммунисттик идеалдарды ырастаган адабияттын жана искуствоонун жаңы маанилүү чыгармаларын түзүштү.

Республиканын партиялык уому лениндик осуяттарды изден тайбастан жолдош, КПСС-тин маданият жагындағы саясатын күйшаюусуз ишке ашырып, көркем интелигенцияга урматтоо жана камкордук менен мамиле жасайт, анын таланттын жогору баалайт жана ошол эле учурда адабият жана искуство ишмерлеринин граждандык позициясына, алардын активдуулугу кандай экендигине жана социалисттик маданияттын эң маанилүү мильдetti болгон — коммунисттик коомду куруучу инсандын жогорку идеялык-саясий жана адептик сапаттарын калыптандырууга көмөк көрсөтүү мильдettин атка-

руу үчүн өз жоопкерчилигин алар канчалык терең сезе билгендигине талап кою менен мамиле жасап жатат.

Бүткүл өлкөдөгүдөй эле, республиканын эмгекчилиринин турмушу жана практикалык иштери ишке ырааттуу ашырылып жаткандыгы КПССтин изден тайбастан ишке ашырылып жаткан социалдык саясаты жумушчулардын, дыйкандардын, интеллигенциянын бузулгус союзун барган сайын чындал жана бекемдеп, шаар менен кыштактын ортосундагы маанилүү айырмачылыктардын жоюулуу процессин тездетип, таптарды жана социалдык топторду жакындаштырып, коомдун тапсыз структурасынын калыптанышына алып келе жаткандыгын ынанымдуу түрдө ыраствоодо. Жумушчу табы бул процесстин негизги күчү. Азыркы мезгилде республиканын эл чарбасында иштеген бардык эмгекчилердин арасында анын ара катышы 70 проценттен ашыкты түзөт.

Кыргыстан Компартиясынын Борбордук Комитети өткөн 60 жыл ичинде республикада болуп өткөн бардык социалдык-экономикалык кайра түзүүлөрдө партиянын жана эмгектин ветерандарынын сицирген зор эмгегин терең ыраазычылык жана алкыш менен белгилейт. Лениндик партиянын жетекчилиги астында алар Совет бийлигин орнотууга, Октябрь социалисттик революциясынын жеңиштерин коргоого, социализмди курууга активдүүлүк жана каармандык менен катышыши. Улуу Ата Мекендиң согуштун жылдарында улуу муундар Мекендин эркиндигин жана көз каранды эместигин коргоп калды, улуу жеңишке жетишишти.

Комсомолецтер, уландар жана кыздар улуу муундардын өлбес-өчпөс революциячыл, күжүрмөн жана эмгек салттарынын мурасчылары жана улантуучулары. Эпкиндуу курулуштарда, заводдордо жана фабрикаларда, талааларда жана фермаларда, илимий лабораторияларда — партия белгилеген пландардын тағдыры чечилип жаткан бардык жерлерде алар бүткүл кубат-демин өзүлөрүнө таандык жаштык жалын менен элдик ишке ариап жатышат. Жаш муундардын өкүлдөрү коомдун жана мамлекеттин ишин башкарууга активдүү катышууда. Республиканын жаш жумушчулары жана колхозчулары, окумуштуулары, инженер-техник кызматкерлери, студенттери эл шайлагандардын — жергилиттүү Советтердин, Кыргыз ССР Жогорку Советинин жана ССРР Жогорку Советинин депутаттарынын арасында, ошондой эле ишканалардын, колхоздордун, совхоздордун, уюмдардын, илимий мекемелердин жана окуу жайларынын же-

текчилиринин составында татыктуу түрдө өкүл болуп катышууда.

Аялдардын азаттыкка чыгышы, мамлекеттик ишке аларды кецири тартуу, өндүрүштүк жана коомдук-саясий активдүү турмушка кецири тартуу социализмдин эң көрүнүктүү социалдык жеңиштеринин бири болуп саналат. Социалисттик түзүлүш кыргыз аялына ар кандай кесипке ээ болуунун жолун ачып берди, ал эми илимий-техникалык прогресс эмгек шартын жеңилдетип, анын мазмунун сапаттык жактан өзгөрттү. Республикада жогорку жана орто билими бар адистердин арасында аялдардын саны 179 минден ашат, же алардын жалпы санынын 57,6 процентин түзөт. 13 аял ССРР Жогорку Советинин депутаты болуп саналат, Кыргыз ССР Жогорку Советине депутаттардын үчтөн бир белүгү жана жергилиттүү Советтерге депутаттардын төң жарымы — аялдар. Бүткүл өлкөдөгүдөй эле республикада энени жана баланы коргоону камсыз кылуунун ырааттуу системасы натыйжалуу жүргүзүлүп жатат, аялдардын эмгегинин өндүрүштүк жана маданий-турмуш-тиричилик шарттары улам барган сайын жакшырууда.

Өнүккөн социализм коому — толук жана чыныгы элдик бийлик коому. Социализмдин саясий системасын еркүндөтүү процесси социалисттик мамлекеттүүлүктүн өнүгүшү, анын сапаттык жактан өзгөрүүсү менен ажырагыс байланышта болуп өтөт. Алардын эң маанилүүлөрүнөн болуп 1977-жылы бүткүл эл кабыл алган ССРР Конституциясында жана союздук республикалардын Конституцияларында бекемделген — пролетариат диктатурасынын мамлекетинин жалпы элдик мамлекетке өсүп чыгышы. Мына ушул документтерде өлкөнүн бардык улуттарынын жана элдеринин мындан ары гүлдешүнүн жана жакындашуусунун саясий — укуктук бекем негиздери катталган. Башка бир тууган республикалардай эле Советтик Кыргызстандын мамлекеттүүлүгүнүн өнүгүшүнөн, жалпы элдик милдеттерди чечүү үчүн алардын ролун жогорулатууда КПССтин багытынын узурдуулугу айкын-ачык көрүнүүдө. Советтик демократиянын өнүгүшүнүн асыл таасири астында республикада мамлекеттик аппараттын иши еркүндеп, эл массасынын чыгармачыл оюна жана жандуу ишине тоскоол болгондордун бардыгы жоюлууда.

Социалисттик демократияны, коомдун бүткүл саясий системасын ырааттуу еркүндөтүү боюнча КПССтин өзгөрүлбөс багытын турмушка ашырып, республиканын пар-

тиялых уому СССРдин саясий негизи, социалисттик куруулуштун кубаттуу куралы Советтердин ишин жакшыртууга жетишүүдө. Азыр республикада 28 минден ашык депутат — жумушчулардын, дыйкандардын жана интеллигенициянын, республикада жашап жаткан бардык улуттардын эмгекчилеринин өкүлдөрү, ондогон миң активисттер бар, алар аркылуу бизде мамлекеттик иштер жүргүзүлүп жатат. Партиялык уюмдар коомдук жана ондуруштук иште маалымдуулукту күчтүү, кемчиликтерди сындоону жана өзүн-өзү сындоону өнүктүрүү, элдик контролду чындоо, профсоюздардын, комсомолдун жана эмгекчилердин башка массалык уюмдарынын активдүүлүгүн өстүрүү боюнча иштерди түрүктуулук менен жургүзүп жатышат. Эмгек коллективдери жөнүндөгү Закон элдик демилгени жана өздүк чыгармачылыкты көрсөтүү учун жаңы кецири мүмкүндүктөрдү түздү.

Тартипсиздикти, коомго жат көрүнүштөрдү, закондорду бузууларды социалисттик демократиянын, социалисттик түрмүш образынын мазмунунун өзүнө ылайык келбей турган иш катарында эсептөө менен республиканын партиялык, советтик органдары, коомдук уюмдары бүткүл өлкөдөгүдөй эле, эмгекчилердин толук колдоосу астында тартипти, уюмдашканыкты жана ирээттүүлүкту чындоого багытты кыйشاусуз жүргүзүшүүдө. Алышатарлыкка жана паракордукка, социалисттик менинчики уурдоого, социалисттик коомдо жашоо нормаларына кайчы келгендердин бардыгына каршы түрүктуулук менен күрөш жүргүзүлүп жатат. Бул күрөшкө эмгекчилердин кецири массасы улам барган сайын көбүрөөк ишкердүү катышууда.

СССР Жогорку Советине шайлоо, КПСС Борбордук Комитетинин апрель (1984-жыл) Пленумунда «Эл депутаттарынын Советтеринин ишин мындан ары жакшыртуу жөнүндөгү» маселесин карапалышы, социалисттик элдик бийликти мындан ары өнүктүрүүнүн айкын далили болуп калды. Жолдош К. У. Черненконун сүйлөгөн сөздөрүндө баяндалган социалисттик куруулуштагы Советтердин роли жөнүндөгү принциптүү маанилүү жоболор жана тыяниактар социалисттик демократиянын негиздерин чындоого, мамлекеттик, чарбалык жана социалдык-маданий куруулуштун бардык участокторунда иштердин абалы учун эл депутаттарынын Советтеринин ролун жана жоопкерчилигин жогорулатууга партиянын ырааттуу багытын ого бетер байытат жана конкретештиреет. Кыргызстандын эмгекчилери өлкөнүн мамлекеттик бийлиги-

нии жогорку органына коммунисттер менен партияда жоктордун бузулбас блогунун кандидаттарын бир добуштан шайлап, партиянын XXVI съездинин, КПСС Борбордук Комитетинин андан кийинки Пленумдарынын чечимдерин аткаруу боюнча практикалык аракеттердин кецири программасын чын ыкластан колдой тургандыгын, сүйүктүү лениндик партиянын айланасына өздөрүнүн тыгыз баш кошкондугун, партиянын ички жана тышкы саясатын толук жана бир добуштан жактыра тургандыгын билдиришти.

Башка республикалар сыйяктуу эле Кыргыз ССРинин өнүгүшү улуу Ленин осуят кылыш калтырган принциптер: өлкөдөгү бардык улуттардын жана элдердин толук төсүн үкүктуулугу, бир туугандык союздуң чектеринде алардын эркин өнүгүшү, алардын ар тараптан жакындашуусу учун кыйшаусуз багыт — негиз болгон партиянын улут саясатынын бардык демденирүүчү күчүн бардык ынандырлык кубаты менен айгинелеп көрсөттү. Республиканын партиялык уому, бардык коммунисттер совет элдеринин бир туугандык достуругун мындан ары дайыма чындаай берүүнү өздөрүнүн ыйык милдети деп эсептешет. Алар өздөрүнүн практикалык ишинде жолдош К. У. Черненконун «иштин колдонулуп келе жаткан жана өзүн актаган уюштуруу формалары менен методдорун өнүктүрө берүү менен бирге улуттардын гүлдөшүнө жана алардын жакындашуусуна түрткү берер башкаларын да дайыма издөө керек» деген көрсөтмөлөрүн кыйшаусуз жетекчиликке алышат.

Башка республикалар сыйяктуу эле Советтик Кыргызстандын мисалы жетилген социализмдин шартында социалисттик улуттардын жана элдердин андан ары гүлдөшү, совет элинин — социалдык-таптык интернационалдык жаңы жалпылыгынын чындалышы жана өнүгүшү ишке аша берерин айкын-ачык далилдеп турат. Республикалардын таламдары улам барган сайын тыгызыраак айкалышын, Советтер Союзундагы бардык улуттардын жана элдердин түзүүчү күч-аракеттерин бирдиктүү нүккө багыттаган ез ара жардамдашуу, ез ара байланышшуу улам үзүрдүү боло берет. Социалисттик улуттардын ар бириинин ар тараптан онугүшү аларды ого бетер көбүрөөк жакындашууга алыш барат, экономикалык, коомдук-саясий жана рухий түрмүшту интернационалдаштыруунун ар тараптуу жана тынымсыз тереңдеп жаткан процессин күчтөт.

Советтик бардык улуттардын жана элдердин бузул-

бас бир туугандык достуғун чындоодо, алардын экономикалық, рухий жана маданий өнүгүүсүнүн гүлдешүнде, башка позитивдүү процесстерде СССРдин бардык элдерди улуттар ортосундагы мамиленин каражаты катары ыктыяры менен кабыл алган орус тилинин мааниси тынымсыз өсүп жатат. Орус тили совет элдеринин интернационалдык баш кошуусунун, өлкөнүн бирдиктүү эл чарба комплексин мындан ары өнүктүрүүнүн кубаттуу каражаты болуп саналат. Орус тилин эркин өздөштүрүүгө кыргыз элинин умтулгандыгы чыныгы бүткүл элдик көрүнүш. Ал орус тилин өзүнүн экинчи эне тили деп татыкуулук менен эсептейт. Бул толук закон ченемдүү. Орус тили кыргыз элинин экономикалық, социалдык саясий жана маданий өнүгүүсүнө, СССРдин бардык элдерди жана чет өлкөлөрдүн эмгекчилери менен анын бир туугандык байланыштарын жана тыгыз кызметташтыгын чындоого улам өскөн таасир көрсөтүүсүн улантып жатат.

Советтик Кыргызстанда эриш-аркак болуп, бир туугандык ынтымактуу үй-бүлөдө 80ден ашык улуттун өкүлдөрү жашап жана эмгектенип жатышат. Алардын коомдук турмуштун бардык тармактарындагы бир туугандык кызметташтыгынын мисалынан совет элдеринин бузулбас достуғунун, өлкөнүн ар түрдүү улуттарынын жана элдеринин жакындашуусунун барган сайын көбүрөөк тереңдеп бара жаткан процессинин улуу күчү даана көрүнүүдө. Республикада көп улуттуу эмгек коллективдери узурлук иштеп жатышат, республиканын партиялык уюмунун составы көп улуттуу. Партиялык уюмдар партиялык жана мамлекеттик органдарда, коомдук уюмдарда республикада жашаган бардык улуттардын эмгекчилеринин тийиштүү өкүлчүлүгүнүн болушу, жумушчу табынын улуттук отрядынын өсүшү жөнүндө сарамжалдуулук менен камкордугун көрсөтүп, тил, маданият, тиричилик жана башка жактардан граждандардын спецификалык суроо-талаптарын эске алыш жатышат.

Өнүккөн социализмдин учурдагы этабы совет адамдарынын мындан аркы рухий өнүгүүсүнүн, бүткүл, идеологиялык ишти өркүндөтүүнүн сапаттык жаңы милдеттерин алдыга койду. «Иш, бүгүнкү күнде мурда эч качан болуп көрбөгөндөй, коомго партиялык жетекчиликтин ийгиликтери идеологиялык, уюштуруучулук жана чарбалык иштин биримдигинин лениндик принципин ырааттуулук менен сактоого жаразша боло тургандыгында... Адамдардын турмуш шартын кайрадан түзүү ме-

нен бир эле мезгилде алардын идеялык-адептүүлүк жактан жогорулап осушу учун бардыгын жасоо зарыл. Адамдардын рухий өнүгүшү, аларды социалисттик тарбиялоо боюнча зор иштерди жургүзмәйүчө, жетилген социализмди өркүндөтүү милдеттерин аткара албай тургандыгыбыз айкын», — деп айткан КПСС Борбордук Комитетинин Генеральный секретары Жолдош К. У. Черненко шайлоочулар менен жолугушканда. КПСС Борбордук Комитетинин июнь (1983-жыл) Пленуму идеологиялык, массалык-саясий иш бүткүл партиянын иши, коммунисттик курулуштун эң маанилүү составдык бөлүктөрүнүн бири болуп бара жаткандыгын баса белгилеген.

Республиканын партиялык уюмдары идеологиялык, саясий-тарбиялоо ишинин деңгээлин туруктуулук менен жогорулатып, топтолгон оц тажрыйбаны, массалык информация жана пропаганда каражаттарынын, саясий жана экономикалык билим берүү системасынын, оозеки саясий агитациянын, маданий-агартуу мекемелеринин, физкультуралык-спорттук уюмдардын мүмкүндүктөрүн мыкты жана толугураак пайдаланууга умтулуп жатышат.

Республиканын партиялык уому эмгекчилерди элдердин лениндик достуғунун, советтик Мекенди сүйүнүн, интернационализмдин жана патриотизмдин, СССРдин бардык элдеринин түпкү таламдарынын жана максаттарынын жалпылыгын терең сезип түшүнүүнүн, башка өлкөлөрдүн эмгекчилери менен тилемештиктин, душмандык пропагандага чечкиндүү сокку уруунун дүхунда тарбиялоону туруктуу, өзүнүн мааниси боюнча эч качан көөнөрбөс милдет деп эсептейт.

Бардык совет адамдары сыйктуу эле Советтик Кыргызстандын коммунисттери, эмгекчилери, Коммунисттик партиянын жетекчилик жана багыттоочу ролу коммунисттик түзүүдөгү бардык эң сонун ийгиликтердин негизи болуп санала тургандыгын терең сезип түшүнүшет, ал эми партиянын күчү болсо, жолдош К. У. Черненко көрсөткөндөй, «анын биримдигинде, марксизм-ленинизмге берилгендигинде, калайык-калктын чыгармачылык активдүүлүгүн өнүктүрүп жана багыттап, лениндик сыналган принциптерди жана методдорду колдонуу менен аларды идеялык жана уюштуруу жагынан баш коштура билишинде» турат.

КПСС-тин лениндик Борбордук Комитетинин жетекчилиги астында КПСС-тин күжүрмөн жана ишенимдүү отряддарынын бири — Кыргызстан Коммунисттик пар-

тиясы республикада 60 жылдын ичинде болуп өткөн бардык революциячыл кайра жарадууларга активдүү катышты. Партиянын XXVI съездинин чечимдерин, ошондой эле КПСС Борбордук Комитетинин «Партияга кабыл алуу жана КПССтин мүчөлүгүнө кандидаттарды тарбиялоо боюнча Кыргызстандын партиялык уюмдарынын иши жөнүндөгү» токтомун аткарып, республиканын партиялык уому өзүнүн көп кырдуу ишмердүүлүгүн жакшыртууда. Партиялык уюмдардын күжүрмөн-дүүлүгү барган сайын жогорулат, республиканын турмушуна коммунисттердин таасири, алардын аваңгарддык ролу өсүүде. Азыркы учурда республиканын партиялык уюмдары өз катарапарында 140 минден ашык коммунисти бириктирип турат, алардын 89 минден ашыгы материалдык өндүрүш тармагында иштейт. Партиялык уюмдардын социалдык составында жумушчулар менен колхозчулар 61,2 процентти түзөт. Коммунисттер партиянын XXVI съездинин, КПСС Борбордук Комитетинин андан кийинки Пленумдарынын чечимдерин, он биринчи беш жылдыктын тапшырмаларын аткаруу учун күрөштө эмгекчилердин аваңгардында бара жатышат.

Кыргыз ССРинин жумушчу табы, колхозчу дыйкандары, элдик интеллигенциясы сүйүктүү Коммунисттик партиябыздын, анын лениндик Борбордук Комитетинин, КПСС Борбордук Комитетинин Генеральныи секретары, СССР Жогорку Советинин Президиумунун Председатели жолдош К. У. Черненко башчылык кылган КПСС Борбордук Комитетинин Саясий бюросунун айланасына тыгыз баш кошуу менен совет элдеринин бирдиктүү үй-бүлөсүндө өзүнүн юбилейин утурлап бара жатышат. Кыргыз эли, республиканын бардык эмгекчилери акылман жетекчилigi, дайыма камкордук көргөндүгү жана көңүл бургандыгы учун лениндик партияга, ошондой эле ак-ниеттүү достугу, бир туугандык кызматташтыгы, баа жеткис жардамы жана колдоосу учун СССРдин бардык элдерине, баарыдан мурда улуу орус элине зорыаазылыгын жана алкышын билдирет. Орус элини, анын жумушчу табынын даңктуу революциячыл салтары, социалисттик интернационализми, башка элдерге жардам көрсөтүүгө ар дайым даляр тургандыгы ага Советтердин Өлкесүнүн башка элдери сыйктуу эле кыргыз элини да чексиз ишенимии, чын ыкластан сүйүсүн жана урматтоосун жаратты.

Партиянын XXVI съездинин жана КПСС Борбордук Комитетинин андан кийинки Пленумдарынын чечимде-

рин турмушка ашырып, Кыргызстандын эмгекчилери советтик Мекеидин материалдык жана рухий өнүгүшүнө өздөрүнүн салымын көбөйтүүгө толук чеккиндүү.

Кыргыз ССРинин жана Кыргызстан Коммунисттик партиясынын 60 жылдыгына саясий зор маани берүү менен Кыргызстан Компартиясынын Борбордук Комитети токтом кылат:

1. Кыргыз Советтик Социалисттик Республикасынын жана Кыргызстан Коммунисттик партиясынын 60 жылдык юбилейи ээ маанилүү коомдук-саясий окуя катары, лениндик улут саясатынын, элдер достугууну идеяларынын салтанатынын бүткүл элдик майрамы, Советтик Кыргызстандын эмгекчилеринин КПССтин даанышман жетекчилиги астында совет элдеринин бир тууган үй-бүлөсүндө коммунисттик курулушта жетишкен көрүнүктүү ийгиликтинин каросу катары белгиленсин.

Партиянын обкомдору, шааркомдору, райкомдору, советтик, профсоюздук жана комсомолдук органдар Кыргыз ССРинин жана Кыргызстан Компартиясынын 60 жылдыгына даярдык көрүү боюнча уюштуруу жана идеялык-саясий иштерди кецири жайылтышсын, бул иш калайык-калктын саясий жана эмгектик активдүүлүгүн андан ары жогорулатууга, партиянын XXVI съездинин, КПСС Борбордук Комитетинин андан кийинки Пленумдарынын тарыхый чечимдерин, КПСС Борбордук Комитетинин Генеральныи секретары, СССР Жогорку Советинин Президиумунун Председатели жолдош К. У. Черненконун КПСС Борбордук Комитетинин февраль, апрель (1984-жыл) Пленумдарында жана шайлоочулар менен жолугушканда сүйлөгөн программалык сездерүндө алдыга коюлган милдеттерди ийгиликтүү ишке ашырууга багытталсын.

2. КПСС Борбордук Комитетинин декабрь (1983-жыл), февраль жана апрель (1984-жыл) Пленумдарынын чечимдерин жетекчиликке алыш, партиянын обкомдору, шааркомдору жана райкомдору, советтик, профсоюздук, комсомолдук жана чарбалык органдар, министерстволор менен ведомстволор экономикага жетекчилик кылуунун стилин жана методдорүн андан ары жакшыртуу, мамлекеттик аппаратын ишин өркүндөтүү боюнча практикалык чаラларды турмушка ашырышсын.

Партиялык уюмдардын ишин алынган темпти, милдеттерди практика жүзүндө чечүүгө жалпы ынтааны сактоого жана өнүктүрүүгө бул иштерге туруктуу муноз берүүгө, позитивдүү процесстерди активдүү түрдө өнүк-

турүүгө, эл чарбасынын бардык тармактарынын резервдерин туруктуулук менен пайдаланууга багыттоо зарыл. Эмгек коллективдеринин, бардык эмгекчилердин күч аракеттерин 1984-жылдын план тапшырмаларын жана социалисттик милдеттенмелерин, жалпысынаң он бириңчи беш жылдыктын алгачкы уч жылында айрым коллективдердеги карыздардын ордун толтурууга жана экономиканын натыйжалуулугун андан ары жогорулатуу, эмгек өндүрүмдүүлүгүн пландан тышкary өстүрүү, илимий-техникалык прогрессти тездетүү, өндүрүштүк потенциалды, бардык материалдык, эмгек жана финанссы ресурстарын алда канча толук пайдалануу, унөм режимин күчтүү, продукциянын өзүнө турган наркын төмөндөтүү, буюмдардын сапатын жакшыртуу, келишимдик милдеттенмелерди катуу сактоо, «Боордош республикаларга бардык тапшырууларды — мөнөтүндө жана эң мыкты сапатта жөнөтөлү» деген патриоттук демилгени ар тараптан өнүктүрүү сыйктуу кардиналдуу милдеттерди чечүүгө багытталснын.

Империалисттик агрессивдүү чейрөлөрдүн күнөөсү бионча эл аралык кырдаалдын абдан курчуп кеткен шарттарында мамлекеттик планды кынтыксыз аткаруу, советтик ар бир адамдын, ар бир эмгек коллективинин, ар бир партиялык жана коомдук уюмдун милдети гана эмес, ошондой эле патриоттук парзы да болуп калары жөнүндөгү партиянын көрсөтмөлөрү бардык эмгекчилерге туруктуулук менен терең түшүндүрүлсүн жана аларды турмушка ашыруу жетишилсин.

Мына ушул максатта социалисттик мелдеш ого бетер кецири жайылтылсын, эл массасынын демилгеси өз учурунда колдоого алынсын, алдыңкы тажрыйба жайылтылсын, кварталдын, айдын, он күндүн, ар бир күндүн жыйынтыктары күнт коую менен талдоого алынып турулсун, пайда болгон кемчиликтер оперативдүү түрдө жоюлсун, планды аткаруу жана ашыра аткаруу учун бардык чаралар менен күрөш жүргүзүлсүн. Бардык эмгек коллективдеринде кабыл алынган жеке жана коллективдүү социалисттик милдеттенмелер, кошумча пландар сөзсүз аткарылышы керек, аларды ишке ашыруу учун жогору талап коюунун чыгармачылык кырдаалынын өкүм сүрүшү зарыл.

3. Партиялык, советтик, профсоюздук жана комсомолдук уюмдар ар бир эмгек коллективинде өндүрүштүк пландарды жана социалисттик милдеттенмелерди атка-

руу, материалдык жана эмгектик, сырьеулук жана энергетикалык ресурстарды унөмдөө, эмгек өндүрүмдүүлүгүн өстүрүү, аны пландан тышкary жогорулатуу, продукциянын өзүнө турган наркын төмөндөтүү, эл керектөөчү товарларды чыгарууну көбөйтүү жана алардын сапатын жогорулатуу боюнча аларда белгиленген жогорку көрсөткүчтөрдү аткаруу кандай жолдор, каражаттар жана методдор менен аткарыла тургандыгы так аныкташына жетишүүлөру керек. Ошондой эле эмгек өндүрүмдүүлүгүн пландан тышкary бир процентке жогорулатууну жана продукциянын өзүнө турган наркын кошумча 0,5 процентке төмөндөтүүнү камсыз кылуучу конкреттүү чараларды турмушка ашыруу; жабдуулардын ишинин сменалуулугунун коэффициентин жогорулатуу, ишканалардын долбоордук кубаттуулугуна жетишүү боюнча иштерди активдештируу керек.

4. Партиянын обкомдору, шааркомдору жана райкомдору, партиялык баштапкы уюмдар, эл депутаттарынын Советтеринин аткаруу комитеттери КПСС Борбордук Комитетинин декабрь (1983-жыл), февраль жана апрель (1984-жыл) Пленумдарынын жогорку талаптарынын негизинде өздөрүнүн милдеттерин кынтыксыз оруннатуу, экономикалык жана социалдык өнүгүүнүн мамлекеттик пландарын сөзсүз аткаруу учун кадрлардын жоопкерчилгигин жогорулатышын. Өндүрүшкө, чарбалык жана маданий курулуштун бардык участокторунда үлгүлүү тартипти жана уюшкандыкты жөнгө салуу, мамлекеттик план жана эмгек тартибин чындоо, экономиканы башкарууну өркүндөтүү боюнча иштер ого бетер кецири жайылтылсын, бул иште эмгек коллективдеринин ролу жогорулатышын, эмгекти уюштуруунун жана стимулдаштыруунун бригадалык формалары активдүү өнүктүрүлсүн. Мына ушул бүткүл ишке жолдош К. У. Черненко-нуун «Коомдо эмгекке урмат менен мамиле жасоо кырдаалын жана ошону менен эле катар бекерпоздуктун, шалаакылыктын, жоопкерсиздиктин бардык түрлөрүнө келишпөөчүлүк, жек көрүүчүлүк кырдаалын түзүү жана бекемдөө — тарбиялык иштин башкы милдеттеринин бири» экендиги жөнүндөгү көрсөтмөсү негиз болуп алынсын.

5. Партиянын обкомдору, шааркомдору жана райкомдору, Кыргызовпроф, Кыргызстан ЛКСМ Борбордук Комитети Кыргыз ССРинин жана Кыргызстан Компартиясынын 60 жылдыгына даярдык көрүүнүн жүрүшүндө идеялык-тарбиялоо ишин мындан ары жакшыртууга,

идеологиялык, уюштуруучулук жана чарбалык иштин биримдигинин лениндик принципиниң ырааттуу сакталышын камсыз кылууга жана бул иш, партия талап кыллып олтургандай өнүккөн социализмди өркүндөтүү боюнча зор жана татаал милдеттердин мүнөзүнө толук ылайык келишине жетишсін. Республиканын турмушунун конкреттүү фактылары аркылуу партиянын лениндик улут саясатынын салтанатын, социалдык-саясий, экономикалык жана улуттук эң татаал проблемаларды чечүүде реалдуу социализмдин тарыхый артыкчылыктарын жана жетишкендиктерин, партиянын генеральныи багытын, ССР әлдеринин достуругун мындан ары чындоо, ар бир республиканын материалдык жана рухий потенциалын жогорулатуу, аны ССРдин бүткүл эл чарба комплексин өнүктүрүү таламдарында максималдуу пайдалануу боюнча лениндик Борбордук Комитеттин практикалык ишмердүүлүгү кецири, айқын-ачык жана ынандырлык пропагандаласын. Социалисттик түзүлүш, совет әлдеринин достуруга жана боордоштук кызматташтыгы жана алардын эркин, ар тараптан жана динамикалар өнүгүшүн камсыз кыла тургандыгы ынандырлык менен көрсөтүлсүн.

Антисоветизмге жана антикоммунизмге, Батыштын, баарыдан мурда АКШнын империалисттик чейрелөрүнүн улутчулук араздашууларды тутандыруу аракеттерине карши ырааттуу, чабуул коюучу күрөш жургүзүлсүн. Совет өлкөсүнүн тарыхын, КПССтин улут саясатын буржуазиялык бурмaloочулардын бети далилдүү ашкере-ленсии. Эмгекчилерди, баарыдан мурда жаштарды патриоттук жана интернационалдык тарбиялоо күчтөтүлсүн, жаштар улутчулуктун ар кандай көрүнүштөрүнө келишпестикке, саясий кыраакылыкка, социалисттик Ата Мекенди коргоого даяр тургандыкка каныктырылсын. КПССтин жана Совет мамлекетинин ядролук согушту болтурбоого, эл аралык оорчулукту жеңилдетүүгө жана бүткүл дүйнөдө тынчтыкты чындоого багытталган лениндик тышкы саясаты кецири пропагандаласын.

6. 1984-жылы октябрь айында Фрунзе шаарында партиялык, советтик органдардын, коомдук уюмдардын, республиканын эмгек коллективдеринин, Советтик Армиянын жоокерлеринин өкулдерүнүн катышуусу менен Кыргызстан Компартиясынын Борбордук Комитетинин жана Кыргыз ССР Жогорку Советинин салтанаттуу за-седаниеси, ошондой эле Кыргыз ССРинин жана Кыргызстан Компартиясынын түзүлгөндүгүнүн 60 жылдыгына

арналып, Фрунзе шаарында аскердик парад жана эмгек-чилердин демонстрациясы өткөрүлсүн.

7. Партиянын обкомдору, шааркомдору жана рай-комдору, эл депутаттарынын областык, шаардык жана райондук Советтеринин аткаруу комитеттери, Кыргызсовпроф, Кыргызстан ЛКСМ Борбордук Комитети, Кыргыз ССР Илимдер академиясы, КПСС Борбордук Комитетинин алдындағы Марксизм-ленинизм институтунун филиалы — Кыргызстан Компартиясынын Борбордук Комитетинин алдындағы Партия тарыхы институту, газеталардын жана журналдардын редакциялары, Кыргыз ТАГ, Кыргыз ССРинин Телекөрсөтүү жана радио уктуруу боюнча мамлекеттик комитети, Кыргыз ССРинин Госкиносу, Кыргыз ССРинин Басма, полиграфия жана китеп соода иштери боюнча мамлекеттик комитети, Кыргыз ССРинин маданият министерствосу, Кыргыз ССРинин жогорку жана атайын орто билим берүү министерствосу, Кыргыз ССРинин агартуу министерствосу, Кыргыз ССРинин Кесипчилик-техникалык билим берүү боюнча мамлекеттик комитети, Кыргыз спорт комитети, Кыргыз ССРинин ДОСААФынын Борбордук Комитети, Кыргыз ССРинин «Билим» коомунун башкармасы, республиканын чыгармачылык союздары Кыргыз ССРинин жана Кыргызстан Коммунисттик партиясынын юбилейине далярдык көрүү боюнча чараларды иштеп чыгышын жана ишке ашырышсын.

* * *

Кыргызстан Коммунисттик партиясынын Борбордук Комитети Советтик Кыргызстандын жумушчуларын, колхозчуларын, интеллигенциясын, бардык эмгекчилерин партиянын XXVI съездинин, КПСС Борбордук Комитетинин андан кийинки Пленумдарынын чечимдеринде белгилеген экономикалык жана социалдык онугуу пландарын, КПСС Борбордук Комитетинин Генеральный секретары, СССР Жогорку Советинин Президиумунун Председатели жолдош К. У. Черненконун сүйлөгөн сөздөрүнде алдыга коюлган милдеттерди аткаруу жана ашыра аткаруу учун социалисттик мелденешти кецири жайылтууга, өздөрүнүн бардык күчүн, кайратын, билимин биздин көп улуттуу социалисттик Мекенибиздин экономикалык жана коргонуу күч-кубатын чындоо ишине

жумшиоого, Кыргыз ССРинин жана Кыргызстан Компартиясынын 60 жылдык юбилейин эмгектеги зор ийгиликтер менен тосуп алууга чакырат. Мунун өзү кыргыз элиниң жана республиканын бардык эмгекчилеринин коммунизмдин идеалдарына, совет элдеринин бузулбас бир туугандык достуругуна чексиз берилгендигинин айқын жаңы далили болот.

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

О 60-ЛЕТИИ КИРГИЗСКОЙ СОВЕТСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ И КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ КИРГИЗИИ

Постановление
ЦК Компартии Киргизии
от 26 апреля 1984 года

жумшиоого, Кыргыз ССРинин жана Кыргызстан Компартиясынын 60 жылдык юбилейин эмгектеги зор ийгиликтер менен тосуп алууга чакырат. Мунун өзү кыргыз элиниң жана республиканын бардык эмгекчилеринин коммунизмдин идеалдарына, совет элдеринин бузулбас бир туугандык достугуна чексиз берилгендигинин айкын жаңы далили болот.

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

О 60-ЛЕТИИ КИРГИЗСКОЙ СОВЕТСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ И КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ КИРГИЗИИ

Постановление
ЦК Компартии Киргизии
от 26 апреля 1984 года

ПОДСЫПКА ВОЛН ВОЛНОВОДА ПОДСЫПКА ПОДА ПОДСЫПКА ПОДА

14 октября 1984 года исполняется 60 лет Киргизской ССР и Компартии Киргизии. Этот юбилей — важная веха в истории Советского Киргизстана, его партийной организации, памятельное событие в общественно-политической жизни республики, яркое свидетельство исторических достижений социализма, торжествия ленинской национальной политики Коммунистической партии, великой содружественной связи друзей советских народов.

Свой спартанский и радостный приезд киргизский народ и все трудящиеся республики встречают тепло и вложением вокруг Коммунистической партии, ее центрального Центрального Комитета, целиком и полностью поддержанной ее внутреннюю и внешнюю политику. Трудящиеся Советского Киргизстана, как и все советские люди, с горячим одобрением встретили решения внеочередного февральского Пленума ЦК КПСС, избранного Генеральным секретарем ЦК КПСС товарища Константина Устиновича Черненко — выдающегося партийного и государственного деятеля, пламенного борца за коммунизм и мир.

Невероятную поддержку являются решения февральского Пленума ЦК КПСС и первой сессии Верховного Совета СССР одиннадцатого созыва, постановление об избрании Генерального секретаря ЦК КПСС товарища К. У. Черненко Председателем Президиума Верховного Совета СССР, принятые и обещание полного единодушия и взаимности, в агрессивном подушечечином. Избранный товарищ К. У. Черненко на высший государственный пост избирается временным председателем исполнительного органа избираемых вслух перед партией и народом, отвечающей высшим интересам советского общества и государства, приносит огромную пользу решению больших и

сложных задач социально-экономического развития страны, укреплению дела мира.

Февральский и апрельский (1984 г.) Пленумы ЦК КПСС, программные речи товарища К. У. Черненко на этих Пленумах, а также его выступление перед избирателями Куйбышевского избирательного округа г. Москвы убедительно продемонстрировали всему миру преемственность ленинской внутренней и внешней политики нашей партии, незыблемость ее магистрального курса на планомерное и всестороннее совершенствование развитого социализма, ее непреклонную решимость и впредь делать все для дальнейшего укрепления экономического и оборонного могущества страны, роста благосостояния советского народа, развития социалистической демократии, сохранения и упрочения всеобщего мира и безопасности народов.

Советский Киргизстан идет навстречу своему знаменительному юбилею с новыми достижениями в осуществлении решений XXVI съезда партии, последующих Пленумов ЦК КПСС. Высокий уровень трудовой и политической активности рабочего класса, колхозного крестьянства, народной интеллигенции Советского Киргизстана, широко развернувшееся всенародное социалистическое соревнование за выполнение и перевыполнение планов 1984 года и заданий пятилетки в целом с новой силой демонстрируют их беззаветную преданность делу коммунизма, животворным принципам социалистического интернационализма, дружбы и братства советских народов.

Образование национальной государственности киргизского народа, как и других советских народов, явилось закономерным результатом победы Великой Октябрьской социалистической революции. Оно неразрывно связано с именем и учением Владимира Ильича Ленина, последовательным претворением в жизнь ленинских принципов национальной политики. Великая Октябрьская социалистическая революция навсегда избавила народы России, в том числе киргизский народ, от социального и национального гнета, покончила с национальной враждой и классовыми антагонизмами, явились решающим фактором невиданного политического, социально-экономического и культурного прогресса советских народов. Великая Октябрьская социалистическая революция была, как и предвидел В. И. Ленин, «взрывом массовой борьбы всех и всяческих угнетенных и недовольных»¹.

¹ Ленин В. И. Полн. собр. соч., т. 30, стр 54.

Становление и упрочение власти Советов в Туркестане, частью которого была Киргизия, осуществлялось, как и во всей стране, под руководством великого Ленина, партии коммунистов, при ведущей роли революционного рабочего класса России. Историческое значение для успешного перехода народов ранее отсталых национальных окраин от феодализма, минуя капитализм, к социализму имело создание единого социалистического Отечества всех наших народов — Союза Советских Социалистических Республик, в котором киргизский народ в общем строю с трудящимися всех наций и народностей страны встал на магистральный путь социального прогресса, шагнул в социалистическое будущее.

Реализуя провозглашенное партией право народов на самоопределение, вторая сессия ВЦИК 14 октября 1924 года приняла решение о территориально-государственном размежевании Средней Азии, в соответствии с которым была образована Киргизская автономная область в составе РСФСР. В феврале 1926 года область преобразуется в Автономную Советскую Социалистическую Республику. Впервые за многовековую историю киргизский народ обрел подлинную национальную государственность, которая открыла трудящимся массам широкие возможности для сознательного исторического творчества, активной борьбы за новую жизнь, за социализм.

Событием огромного значения, обеспечившим неуклонное осуществление коренных политических, социально-экономических и культурных преобразований в Киргизстане, явилось создание и укрепление областной партийной организации. В соответствии с решением Политбюро ЦК РКП (б) от 18 октября 1924 года было образовано Временное бюро Киргизского обкома, которое провело большую работу по организационному формированию областной партийной организации. На первой областной партийной конференции, состоявшейся 23—27 марта 1925 года, завершается образование областной партийной организации на основе ленинских политических, идеологических и организационных принципов.

Находясь в составе РСФСР, Киргизия в своем экономическом и социально-политическом развитии опиралась на всестороннюю помощь Российской Федерации, представлявшей в то время наиболее развитую республику. Не считаясь с трудностями и лишениями, русский народ оказывал всяческую помощь другим народам, в том числе киргизскому, в становлении новой свободной и счаст-

ливой жизни. Из России перебазировались предприятия, выделялись средства, направлялись квалифицированные рабочие, специалисты, которые вместе с трудящимися Киргизии строили заводы и города, прокладывали дороги и каналы, возводили плотины, открывали несметные богатства гор, передавали местному населению свои знания и опыт.

Под руководством Коммунистической партии, опираясь на бескорыстную и всестороннюю помощь великого русского народа, его славного рабочего класса, других братских народов страны, киргизский народ в кратчайший исторический срок прошел путь от примитивных форм хозяйства к высокоразвитому промышленному и сельскохозяйственному производству, от темноты и отсталости к всеобщей грамотности, к высотам культуры и науки. Советский Киргизстан, его впечатляющие успехи в строительстве новой жизни — одно из ярких подтверждений гениального предвидения В. И. Ленина о том, что «развитие отсталых стран может выйти из своей нынешней стадии, когда победоносный пролетариат советских республик протянет руку этим массам и сможет оказать им поддержку»¹.

Победа социализма для киргизского народа, сформировавшегося в ходе его построения в социалистическую нацию, ознаменовалась дальнейшим развитием его национальной государственности. В соответствии с новой Конституцией СССР, принятой чрезвычайным VIII съездом Советов СССР 5 декабря 1936 года, Киргизская АССР провозглашается Киргизской Советской Социалистической Республикой, вошедшей в состав СССР как равная среди равных. Постановлением ЦК ВКП (б) Киргизская областная партийная организация преобразуется в Коммунистическую партию Киргизии. В июне 1937 года состоялся первый съезд Компартии Киргизии.

Выкованное Коммунистической партией монолитное идеино-политическое единство советских народов, созданный под ее руководством мощный экономический и оборонный потенциал Союза ССР, мужество и героизм воинов всех наций и народностей, трудовой подвиг тружеников тыла обеспечили победу советского народа в Великой Отечественной войне, 40-летие которой будет отмечаться в будущем году. Вместе со всеми братскими республиками Советский Киргизстан внес свой достойный вклад в

достижение этой великой победы. Народ будет вечно хранить светлую память о тех, кто сражался и кто отдал свою жизнь ради свободы и счастья социалистической Отчизны, ради мира на земле.

Главным итогом революционно-преобразующей, созидающей деятельности советского народа под руководством Коммунистической партии явилось построение в СССР развитого социалистического общества. Под неизмеримым знаменем Великого Октября, опираясь на созидающую силу государственного и общественного строя СССР, ленинскую дружбу народов, единый народнохозяйственный комплекс страны, Советский Киргизстан многократно умножил свои производительные силы, достиг крупных успехов во всех сферах политической, экономической, социальной и культурной жизни.

В братском союзе советских республик все более возрастает экономический потенциал Советского Киргизстана. Ныне его народное хозяйство располагает мощной производственной базой, основанной на достижениях научно-технического прогресса, высококвалифицированными кадрами рабочих и инженерно-технических работников, что позволяет решать новые сложные экономические и социальные задачи. Только за последнее десятилетие национальный доход республики увеличился в полтора раза.

Доля промышленности в совокупном общественном продукте республики достигла 60 процентов, ее продукция поставляется практически во все экономические районы страны, а через всесоюзный экспорт — в 60 стран Европы, Азии, Африки и Латинской Америки. Основа динамичного роста народного хозяйства Советского Киргизстана — это братская взаимопомощь и тесное сотрудничество всех советских республик. В Киргизию из различных регионов страны широким потоком идут металл, топливо, сложнейшие станки и оборудование, тракторы, автомашины, лесоматериалы и др.

Высокими темпами развивается сельское хозяйство. Его энерговооруженность возросла за последние десять лет в 1,6 раза, значительно увеличилась также валовая продукция полей и ферм. Киргизстан стал крупным производителем продуктов животноводства.

Благодаря вдохновенному самоотверженному труду рабочего класса, колхозного крестьянства, народной интеллигенции, в основном, успешно выполнены народнохозяйственные планы трех лет одиннадцатой пятилетки.

¹ Ленин В. И. Полн. собр. соч., т. 41, стр. 245.

Неуклонное осуществление курса, выработанного XXVI съездом партии и последующими Пленумами ЦК КПСС, на повышение эффективности производства, совершенствование хозяйственного механизма, повышение организованности, укрепление государственной, плановой и трудовой дисциплины, деловитости и ответственности кадров приносят плодотворные результаты. В четвертом году пятилетки все более возрастает политическая и трудовая активность масс, совершенствуются стиль и методы работы партийных, советских и хозяйственных органов.

За три года пятилетки в республике превышен запланированный уровень национального дохода. Повысились темпы роста общественного производства и производительности труда, улучшились качественные показатели. Достигнуты успехи в развитии всех основных отраслей индустрии, освоен выпуск более трех с половиной тысяч новых видов промышленных изделий и высокопроизводительного оборудования. Свыше трех четвертей прироста промышленной продукции получено за счет повышения производительности труда. Значительно увеличился выпуск товаров народного потребления, повысилось их качество. Огромную мобилизующую и организующую роль в увеличении производства и повышении качества товаров народного потребления сыграло постановление ЦК КПСС «О работе партийных организаций Киргизии по расширению производства и улучшению качества товаров народного потребления и развитию сферы услуг», принятое в ноябре 1981 года.

Киргизская ССР вносит свой вклад в реализацию Продовольственной программы страны. Успешно выполнены планы 1983 года по продаже государству большинства важнейших видов сельскохозяйственной продукции.Осуществляется дальнейшая специализация сельскохозяйственного производства, развивается агропромышленная интеграция.

Трудящиеся Советского Киргизстана с хорошим творческим настроем, ударным трудом начали четвертый год текущей пятилетки, успешно выполнили задания первого квартала по производству и реализации промышленной продукции, продаже всех видов продуктов животноводства, увеличили темпы работ в капитальном строительстве. Опираясь на достигнутый уровень социально-экономического развития, они полны решимости и впредь настойчиво осуществлять решения XXVI съезда партии и последующих Пленумов ЦК КПСС, успешно выполнять пла-

новые задания и социалистические обязательства 1984 года и одиннадцатой пятилетки в целом, увеличивать вклад республики в решение общенародных, общегосударственных задач, добиваться повышения ее роли в общесоюзном разделении труда, более полного использования ее богатых природных ресурсов для дальнейшего укрепления экономического и оборонного могущества нашей многонациональной социалистической Родины.

В интересах всего народного хозяйства страны все шире используются энергетические ресурсы горных рек Киргизстана, что является важным вкладом в осуществление Энергетической программы СССР. В хозяйственный оборот вводятся новые месторождения полезных ископаемых, орошаемые земли, ведутся большие работы по созданию Иссыккульско-Чуйского территориально-производственного комплекса.

Умножение вклада Киргизской ССР, как и всех братских республик, в развитие единого народнохозяйственного комплекса страны представляет собой надежную основу дальнейшего укрепления нерушимой дружбы и всестороннего сотрудничества советских народов, яркое свидетельство созидающей силы социалистического интернационализма.

Свою первую обязанность партийные организации республики ныне видят в том, чтобы последовательно и целеустремленно выполнять решения декабрьского (1983 г.), февральского и апрельского (1984 г.) Пленумов ЦК КПСС, установки, содержащиеся в выступлениях Генерального секретаря ЦК КПСС, Председателя Президиума Верховного Совета СССР товарища К. У. Черненко. «Сейчас важно сохранить набранный темп,— указывает Константин Устинович Черненко,— общий настрой на практическое решение задач, неуклонно повышать уровень партийного и государственного руководства экономикой, активнее развивать позитивные тенденции, придать им устойчивый характер».

Республиканская партийная организация сосредоточивает все свои усилия на том, чтобы всемерно улучшать стиль и методы руководства экономикой, обеспечивать дальнейший рост ее эффективности, все шире внедрять в народное хозяйство достижения научно-технического прогресса, полнее использовать производственный потенциал, все материальные ресурсы, изыскивать дополнительные резервы сверхпланового роста производительности труда и снижения себестоимости продукции, улучшать

качество изделий, повышать ответственность кадров на всех участках за порученное дело.

На основе развития экономики в республике успешно осуществляется социальная политика партии, направленная на рост общеобразовательного и культурного уровня трудящихся, повышение их благосостояния, улучшение жилищных условий, условий труда и отдыха, совершенствование системы социального обеспечения, медицинского и бытового обслуживания, охрану окружающей среды.

В республике, как и во всей стране, решена задача огромной социальной важности — в основном завершен переход к обязательному всеобщему среднему образованию молодежи. Только за последние десять лет полную среднюю школу окончили свыше 650 тысяч человек. Ныне обучается каждый третий житель республики. По масштабам подготовки специалистов и уровню грамотности населения Киргизская ССР оставила позади многие развитые капиталистические страны. В народном хозяйстве республики занято около 312 тысяч специалистов с высшим и средним образованием. Коренному улучшению трудового обучения и профориентации молодежи, повышению качества учебы и воспитания будет способствовать реформа общеобразовательной и профессиональной школы, основные направления которой одобрены апрельским (1984 г.) Пленумом ЦК КПСС и первой сессией Верховного Совета СССР одиннадцатого созыва.

Новых высот достигла наука. Сегодня в республике функционируют десятки научных учреждений во главе с Академией наук. Они располагают современной материально-технической базой, высококвалифицированными кадрами ученых и специалистов. В научных учреждениях проводится широкий круг научных исследований, связанных с решением важных народнохозяйственных и социальных задач, комплексным освоением богатых природных ресурсов, развитием производительных сил республики.

Совершенствование зрелого социалистического общества открывает новые возможности развития духовной культуры всех наций и народностей на основе взаимовлияния и взаимообогащения. Расцвет культуры киргизского народа органически связан с развитием единой интернациональной культуры советского народа, вбирающей в себя все ценное и общезначимое в достижениях и самобытных традициях национальных культур и являющейся великой силой идеино-нравственного сплочения

наций и народностей Советского Союза. В последние годы деятелями культуры Киргизии созданы новые значительные произведения литературы и искусства, достоверно отражающие правду жизни, утверждающие наши коммунистические идеалы.

Партийная организация республики, неуклонно следя ленинским заветам, неизменно осуществляя политику КПСС в области культуры, бережно и внимательно относится к художественной интеллигенции, высоко ценит ее талант и в то же время требовательно подходит к гражданской позиции деятелей литературы и искусства, к тому, какова их активность и насколько они глубоко осознают свою ответственность за выполнение важнейшей миссии социалистической культуры — способствовать формированию высоких идеино-политических и нравственных качеств личности строителя коммунистического общества.

Жизнь и практические дела трудящихся республики, как и всей страны, убедительно свидетельствуют, что последовательно реализуемая социальная политика КПСС все более укрепляет и цементирует нерушимый союз рабочих, крестьян, интеллигенции, ускоряет процесс стирания существенных различий между городом и деревней, сближает классы и социальные группы, ведет к становлению бесклассовой структуры общества. Ведущей силой этого процесса выступает рабочий класс. В настоящее время его удельный вес среди всех работников, занятых в народном хозяйстве республики, составляет более 70 процентов.

Центральный Комитет Компартии Киргизии с глубокой признательностью и благодарностью отмечает большие заслуги ветеранов партии и труда во всех социально-экономических преобразованиях, произошедших в республике за истекшее 60-летие. Под руководством ленинской партии они активно и самоотверженно участвовали в установлении Советской власти, в защите завоеваний Октябрьской социалистической революции, в строительстве социализма. В годы Великой Отечественной войны старшее поколение отстояло свободу и независимость Родины, одержало великую победу.

Наследниками и продолжателями немеркнувших революционных, боевых и трудовых традиций старших поколений являются комсомольцы, юноши и девушки. На ударных стройках, на заводах и фабриках, на полях и фермах, в научных лабораториях — повсюду, где решает-

ся судьба намеченных партией планов, они с присущим им молодым задором отдают жар своих сердец великому народному делу. Представители молодого поколения активно участвуют в управлении делами общества и государства. Молодые рабочие и колхозники, ученые, инженерно-технические работники, студенты республики достойно представлены среди народных избранников — депутатов местных Советов, Верховного Совета Киргизской ССР и Верховного Совета СССР, а также в составе руководителей предприятий, колхозов, совхозов, организаций, научных учреждений и учебных заведений.

Одним из выдающихся социальных завоеваний социализма является раскрепощение женщин, широкое вовлечение их в государственную деятельность, в активную производственную и общественно-политическую жизнь. Социалистический строй открыл женщины-киргизке путь к любой профессии, а научно-технический прогресс, облегчая условия труда, качественно изменил его содержание. В республике среди специалистов с высшим и средним образованием женщин насчитывается свыше 179 тысяч, или 57,6 процента их общего числа, 13 женщин являются депутатами Верховного Совета СССР, третья часть депутатов Верховного Совета Киргизской ССР и половина депутатов местных Советов — женщины. В республике, как и во всей стране, эффективно действует стройная система обеспечения охраны материнства и детства, все более улучшаются производственные и культурно-бытовые условия труда женщин.

Общество развитого социализма — общество полного и подлинного народовластия. Процесс совершенствования политической системы социализма происходит в неразрывной связи с развитием социалистической государственности, с ее качественными изменениями. Важнейшее из них — перерастание государства диктатуры пролетариата в общенародное государство — закреплено во всенародно принятой в 1977 году Конституции СССР и в Конституциях союзных республик. В этих документах зафиксированы прочные политico-правовые основы дальнейшего расцвета и сближения всех наций и народностей страны. В развитии государственности Советского Киргизстана, как и других братских республик, наглядно проявляется плодотворность курса КПСС на повышение их роли в решении общенародных задач. Под благотворным воздействием развития советской демократии совершенствуется в республике работа государственного аппа-

рата, устраняется все то, что сковывает творческую мысль и живое дело народных масс.

Осуществляя неизменный курс КПСС на последовательное совершенствование социалистической демократии, всей политической системы общества, республиканская партийная организация добивается улучшения деятельности Советов — политической основы СССР,ющего орудия социалистического строительства. В республике ныне насчитывается более 28 тысяч депутатов — представителей рабочих, крестьян и интеллигенции, трудящихся почти всех национальностей, проживающих в республике, десятки тысяч активистов, через которых ведутся у нас государственные дела. Партийные организации настойчиво ведут работу по расширению гласности в общественной и производственной деятельности, развитию критики и самокритики недостатков, усилинию народного контроля, росту активности профсоюзов, комсомола и других массовых организаций трудящихся. Новый простор для проявления народной инициативы и самодеятельности открыл Закон о трудовых коллективах.

Считая недисциплинированность, антиобщественные проявления, нарушения законов несовместимыми с самой сущностью социалистической демократии, социалистическим образом жизни, партийные, советские органы, общественные организации республики, как и во всей стране, при полной поддержке трудящихся неукоснительно проводят линию на укрепление дисциплины, организованности и порядка. Ведется настойчивая борьба со спекуляцией и взяточничеством, расхищением социалистической собственности, со всем, что противоречит нормам социалистического общежития. В этой борьбе все более деятельное участие принимают широкие массы трудящихся.

Ярким свидетельством дальнейшего развития социалистического народовластия стали выборы в Верховный Совет СССР, рассмотрение на апрельском (1984 г.) Пленуме ЦК КПСС вопроса «О дальнейшем улучшении работы Советов народных депутатов». Содержащиеся в выступлениях товарища К. У. Черненко принципиально важные положения и выводы о роли Советов в социалистическом строительстве еще более обогащают и конкретизируют последовательный курс партии на упрочение основ социалистической демократии, повышение роли и ответственности Советов народных депутатов за положение дел на всех участках государственного, хозяйственного и со-

циально-культурного строительства. Трудящиеся Киргизстана, единодушно избрав в высший орган государственной власти страны кандидатов нерушимого блока коммунистов и беспартийных, выразили непоколебимую поддержку развернутой программы практических действий по выполнению решений XXVI съезда партии, последующих Пленумов ЦК КПСС, свою тесную сплоченность вокруг родной ленинской партии, полное и единодушное одобрение ее внутренней и внешней политики.

Развитие Киргизской ССР, как и других республик, со всей убедительностью демонстрирует животворную силу национальной политики партии, в основе которой лежат принципы, завещанные великим Лениным: полное равноправие всех наций и народностей страны, свободное их развитие в рамках братского союза, неуклонный курс на их всестороннее сближение. Республикаанская партийная организация, все коммунисты считают своим святым долгом и дальше постоянно укреплять братскую дружбу советских народов. Они в своей практической работе неуклонно руководствуются указанием товарища К. У. Черненко о том, «что развивая существующие, оправдавшие себя организационные формы и методы работы, надо постоянно искать и другие, способствующие расцвету наций и их сближению».

Пример Советского Киргизстана, как и других республик, ярко свидетельствует, что в условиях зрелого социализма происходит дальнейший расцвет социалистических наций и народностей, укрепление и развитие новой социально-классовой интернациональной общности советского народа. Все теснее переплетаются интересы республик, все плодотворнее становятся взаимопомощь, взаимосвязь, направляющие в единое русло созидательные усилия всех наций и народностей Советского Союза. Всестороннее развитие каждой из социалистических наций ведет их к все большему сближению, усиливает всеохватывающий и постоянно углубляющийся процесс интернационализации экономической, общественно-политической и духовной жизни.

В укреплении нерушимой братской дружбы всех советских наций и народностей, расцвете их экономического, духовного и культурного развития, других позитивных процессов неуклонно возрастает значение русского языка, добровольно принятого всеми народами СССР в качестве средства межнационального общения. Русский язык выступает как мощное средство интернационально-

го сплочения советских народов, дальнейшего развития единого народнохозяйственного комплекса страны, ускорения прогресса науки и культуры. Стремление киргизского народа к свободному владению русским языком стало поистине всенародным явлением. Он по праву считает русский язык своим вторым родным языком. И это закономерно. Русский язык продолжает оказывать всевозрастающее влияние на экономическое, социально-политическое и культурное развитие киргизского народа, на укрепление его братских связей и тесного сотрудничества со всеми другими народами СССР и трудящимися зарубежных стран.

В Советском Киргизстане плечом к плечу, в братской дружной семье живут и трудятся представители более 80 национальностей. На примере их братского сотрудничества во всех сферах общественной жизни отчетливо видны великая сила нерушимой дружбы советских народов, все более углубляющийся процесс сближения различных наций и народностей страны. В республике плодотворно действуют многонациональные трудовые коллективы, многонационален состав республиканской партийной организации. Партийные организации проявляют бережную заботу о должном представительстве трудящихся всех национальностей, проживающих в республике, в партийных и государственных органах, в общественных организациях, росте национального отряда рабочего класса, учитывают специфические запросы граждан в области языка, культуры, быта и т. п.

Современный этап развитого социализма выдвинул качественно новые задачи дальнейшего духовного развития советских людей, совершенствования всей идеологической работы. «Дело в том, — сказал Генеральный секретарь ЦК КПСС товарищ К. У. Черненко на встрече с избирателями, — что сегодня, как никогда в прошлом, успехи партийного руководства обществом зависят от последовательного соблюдения ленинского принципа единства идеологической, организаторской и хозяйственной работы... Преобразуя условия жизни людей, необходимо в то же время делать все для их идеально-нравственного возышения. Ясно, что без большой работы по духовному развитию людей, их социалистическому воспитанию с задачами совершенствования зрелого социализма не справиться». Июньский (1983 г.) Пленум ЦК КПСС подчеркнул, что идеологическая, массово-политическая работа становится делом всей партии, одной из важней-

ших составных частей коммунистического строительства.

Партийные организации республики настойчиво повышают уровень идеологической, политико-воспитательной работы, стремятся лучше и полнее использовать накопленный положительный опыт, возможности средств массовой информации и пропаганды, системы политического и экономического образования, устной политической агитации, культурно-просветительных учреждений, физкультурно-спортивных организаций.

Республиканская партийная организация считает, что постоянной, непреходящей по своему значению задачей является воспитание трудящихся в духе ленинской дружбы народов, любви к Советской Родине, интернационализма и патриотизма, глубокого осознания общности коренных интересов и целей всех народов СССР, солидарности с трудящимися других стран, решительного отпора вражеской пропаганде.

Коммунисты, трудящиеся Советского Киргизстана, как и все советские люди, глубоко осознают, что основой всех замечательных успехов в коммунистическом созидании является руководящая и направляющая роль Коммунистической партии, сила которой, как указывает товарищ К. У. Черненко, «в ее единстве, верности марксизму-ленинизму, в способности развивать и направлять творческую активность масс, сплачивать их идейно и организационно, руководствуясь испытанными ленинскими принципами и методами».

Под руководством ленинского Центрального Комитета КПСС активно участвовала во всех революционных преобразованиях, произошедших в республике за истекшее 60-летие, Коммунистическая партия Киргизии — один из боевых и верных отрядов КПСС. Выполняя решения XXVI съезда партии, а также постановление ЦК КПСС «О работе партийных организаций Киргизии по приему в партию и воспитанию кандидатов в члены КПСС», республиканская партийная организация улучшает свою многостороннюю деятельность. Все больше повышается боеспособность партийных организаций, растет влияние коммунистов, их авангардная роль в жизни республики. В настоящее время партийные организации республики объединяют в своих рядах более 140 тысяч коммунистов, из которых свыше 89 тысяч заняты в сфере материального производства. В социальном составе партийных организаций рабочие и колхозники составляют 61,2

процента. Коммунисты идут в авангарде трудящихся в борьбе за выполнение решений XXVI съезда партии, последующих Пленумов ЦК КПСС, заданий одиннадцатой пятилетки.

Навстречу своему юбилею рабочий класс, колхозное крестьянство, народная интеллигенция Киргизской ССР идут в единой семье советских народов, тесно сплоченные вокруг родной Коммунистической партии, ее ленинского ЦК, Политбюро ЦК КПСС во главе с Генеральным секретарем ЦК КПСС, Председателем Президиума Верховного Совета СССР товарищем К. У. Черненко. Киргизский народ, все трудящиеся республики выражают глубочайшую признательность и благодарность ленинской партии за ее мудрое руководство, постоянную заботу и внимание, а также всем народам СССР, прежде всего великому русскому народу за бескорыстную дружбу, братское сотрудничество, неоценимую помощь и поддержку. Славные революционные традиции русского народа, его рабочего класса, социалистический интернационализм, готовность всегда прийти на помощь другим народам снискали ему безмерное доверие, искреннюю любовь и уважение киргизского народа, как и других народов Страны Советов.

Претворяя в жизнь решения XXVI съезда партии и последующих Пленумов ЦК КПСС, трудящиеся Киргизстана полны непреклонной решимости умножать свой вклад в материальное и духовное развитие Советской Родины.

Придавая большое политическое значение 60-летию Киргизской ССР и Коммунистической партии Киргизии, Центральный Комитет Компартии Киргизии постановляет:

1. Отметить 60-летний юбилей Киргизской Советской Социалистической Республики и Коммунистической партии Киргизии как важнейшее общественно-политическое событие, как всенародный праздник торжества ленинской национальной политики, идей дружбы народов, как смотр выдающихся успехов трудящихся Советского Киргизстана в коммунистическом строительстве, достигнутых в братской семье советских народов под мудрым руководством КПСС.

Обкомам, горкомам, райкомам партии, советским, профсоюзовым и комсомольским органам широко развернуть организаторскую и идейно-воспитательную работу по подготовке к 60-летию Киргизской ССР и Компартии

Киргизии, направив ее на дальнейший подъем политической и трудовой активности масс, успешное претворение в жизнь исторических решений XXVI съезда партии, последующих Пленумов ЦК КПСС, задач, выдвинутых в программных выступлениях Генерального секретаря ЦК КПСС, Председателя Президиума Верховного Совета СССР товарища К. У. Черненко на февральском, апрельском (1984 г.) Пленумах ЦК КПСС и встрече с избирателями.

2. Руководствуясь решениями декабрьского (1983 г.), февральского и апрельского (1984 г.) Пленумов ЦК КПСС, обкомам, горкомам и райкомам партии, советским, профсоюзным, комсомольским и хозяйственным органам, министерствам и ведомствам осуществить практические меры по дальнейшему улучшению стиля и методов руководства экономикой, совершенствованию работы государственного аппарата.

Необходимо нацелить работу партийных организаций на то, чтобы сохранить и развить набранный темп, общий настрой на практическое решение задач, придать им устойчивый характер, активнее развивать позитивные процессы, настойчиво использовать резервы развития всех отраслей народного хозяйства. Направить усилия трудовых коллективов, всех трудящихся на выполнение и перевыполнение плановых заданий и социалистических обязательств 1984 года, одиннадцатой пятилетки в целом, восполнение задолженности, образовавшейся за отдельными коллективами в первые три года пятилетки, на решение таких кардинальных задач, как обеспечение дальнейшего повышения эффективности экономики, сверхпланового роста производительности труда, ускорение научно-технического прогресса, более полное использование производственного потенциала; всех материальных, трудовых и финансовых ресурсов, усиление режима экономии, снижение себестоимости продукции, улучшение качества изделий, строгое соблюдение договорных обязательств, всенародное развитие патриотического движения «Все поставки братским республикам — в срок и с отличным качеством!».

Постоянно и глубоко разъяснять всем трудящимся и добиваться претворения в жизнь указаний партии о том, что в условиях резко обострившейся по вине агрессивных империалистических кругов международной обстановки неукоснительное выполнение государственного плана становится не только обязанностью, но и

патриотическим долгом каждого советского человека, каждого трудового коллектива, каждой партийной и общественной организации.

В этих целях еще шире развернуть социалистическое соревнование, вовремя поддерживать инициативу народных масс, распространять передовой опыт, внимательно анализировать итоги квартала, месяца, декады, каждого дня, оперативно устранять возникшие неполадки, всеми мерами бороться за выполнение и перевыполнение планов. Необходимо, чтобы во всех трудовых коллективах безусловно выполнялись принятые индивидуальные и коллективные социалистические обязательства, встречные планы, царила творческая обстановка высокой требовательности за их осуществление.

3. Партийным, советским, профсоюзовым и комсомольским организациям следует добиться того, чтобы в каждом трудовом коллективе было четко определено, какими путями, средствами и методами будет обеспечено выполнение производственных планов и социалистических обязательств, заложенных в них высоких показателей по экономии всех видов материальных и трудовых, сырьевых и энергетических ресурсов, по росту производительности труда, ее сверхплановому повышению, снижению себестоимости продукции, увеличению выпуска товаров народного потребления и повышению их качества. Надо также осуществлять конкретные мероприятия, обеспечивающие сверхплановое повышение производительности труда на один процент и дополнительное снижение себестоимости продукции на 0,5 процента; активизировать работу по повышению коэффициента сменности работы оборудования, достижению проектной мощности предприятий.

4. Обкомам, горкомам и райкомам партии, первичным партийным организациям, исполнкомам Советов народных депутатов в свете высоких требований декабрьского (1983 г.), февральского и апрельского (1984 г.) Пленумов ЦК КПСС повысить ответственность кадров за безусловное исполнение ими своих обязанностей, безусловное выполнение государственных планов экономического и социального развития. Еще шире развернуть работы по наведению образцового порядка и организованности на производстве, на всех участках хозяйственного и культурного строительства, укреплению государственной, плановой и трудовой дисциплины, совершенствованию управления экономикой, повышать в

этом деле роль трудовых коллективов, активно развивать бригадные формы организации и стимулирования труда. В основу всей этой работы положить указание товарища К. У. Черненко о том, что «формировать и укреплять в обществе атмосферу уважительного отношения к труду и одновременно — нетерпимости, презрения ко всем видам безделья, разболтанности, безответственности — одна из главных задач воспитательной работы».

5. Обкомам, горкомам и райкомам партии, Киргизсовпрофу, ЦК ЛКСМ Киргизии в ходе подготовки к 60-летию Киргизской ССР и Компартии Киргизии обеспечить дальнейшее улучшение идеально-воспитательной работы, последовательное соблюдение ленинского принципа единства идеологической, организаторской и хозяйственной деятельности, добиваться, чтобы эта работа, как требует партия, полностью отвечала характеру больших и сложных задач по совершенствованию развитого социализма. На конкретных фактах жизни республики широко, ярко и убедительно пропагандировать торжество ленинской национальной политики партии, исторические преимущества и достижения реального социализма в решении сложнейших социально-политических, экономических и национальных проблем, генеральный курс партии, практическую деятельность ленинского Центрального Комитета по дальнейшему упрочению дружбы народов СССР, повышению материального и духовного потенциала каждой республики, максимальному использованию его в интересах развития всего народно-хозяйственного комплекса страны. Убедительно показывать, что только социалистический строй, дружба и братское сотрудничество советских народов обеспечивают их свободное, всестороннее и динамичное развитие.

Вести последовательную, наступательную борьбу против антисоветизма и антикоммунизма, попыток империалистических кругов Запада, прежде всего США, разжечь националистические предрассудки. Аргументировано разоблачать буржуазных фальсификаторов истории Советской страны, национальной политики КПСС. Усилить патриотическое и интернациональное воспитание трудящихся, прежде всего молодежи, прививать им непримиримость к любым проявлениям национализма, политическую бдительность, готовность к защите социалистического Отечества. Широко пропагандировать ленинскую внешнюю политику КПСС и Советского госу-

дарства, направленную на предотвращение термоядерной войны, ослабление международной напряженности и укрепление мира во всем мире.

6. Провести в октябре 1984 года в г. Фрунзе торжественное заседание Центрального Комитета Компартии Киргизии и Верховного Совета Киргизской ССР с участием представителей партийных, советских органов, общественных организаций, коллективов трудящихся республики, воинов Советской Армии, а также военный парад и демонстрацию трудящихся в г. Фрунзе, посвященные 60-летию образования Киргизской ССР и Компартии Киргизии.

7. Обкомам, горкомам и райкомам партии, исполнкам областных, городских и районных Советов народных депутатов, Киргизсовпрофу, ЦК ЛКСМ Киргизии, Академии наук Киргизской ССР, Институту истории партии при ЦК Компартии Киргизии — филиалу Института марксизма-ленинизма при ЦК КПСС, редакциям газет и журналов, КирТАГ, Гостелерадио Киргизской ССР, Госкино Киргизской ССР, Госкомиздату Киргизской ССР, Министерству культуры Киргизской ССР, Министерству высшего и среднего специального образования Киргизской ССР, Министерству просвещения Киргизской ССР, Госкомитету Киргизской ССР по профтехобразованию, Киргизспорткомитету, ЦК ДОСААФ Киргизской ССР, правлению общества «Знание» Киргизской ССР, творческим союзам республики разработать и осуществить мероприятия по подготовке к юбилею Киргизской ССР и Коммунистической партии Киргизии.

* * *

Центральный Комитет Коммунистической партии Киргизии призывает рабочих, колхозников, интеллигенцию, всех трудящихся Советского Киргизстана широко развернуть социалистическое соревнование за выполнение планов экономического и социального развития, намеченных в решениях XXVI съезда партии, последующих Пленумов ЦК КПСС, задач, выдвинутых в выступлениях Генерального секретаря ЦК КПСС, Председателя Президиума Верховного Совета СССР товарища К. У. Черненко, отдавать все свои силы, энергию, знания

делу укрепления экономического и оборонного могущества нашей многонациональной социалистической Родины, большими трудовыми успехами встретить 60-летний юбилей Киргизской ССР и Компартии Киргизии. Это будет новым ярким свидетельством беспрецедентной превосходности киргизского народа и всех трудящихся республики идеалам коммунизма, нерушимой братской дружбе советских народов.

**О 60-ЛЕТИИ КИРГИЗСКОЙ СОВЕТСКОЙ
СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ И
КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ КИРГИЗИИ**

**Постановление ЦК Компартии Киргизии
от 20 апреля 1984 года**

(На киргизском и греком языках)

**Чыгарышина жооптуулары
В. Карагулов, М. А. Кузичев**

Терүүгү 14, об. 1984-ж. берилди. Васууга 6, об. 1984-ж. кий көздүү:
Васембаканатын № 1 кагаз. Адабият кирши, монитор макта менен
басылды. Фирматы № 108/4, 1-й физ. оюнан табак, 0,02 шарттуу
басын табак, 0,09 учуртук табак, 0,76 бирдү түшүрүү:
Тиражы 10000. Зайыз № 113, вавас 8 т.

Дадардин достуку ордендук «Кыргызстан» барынчы
720797, ГСП, Фрунзе шаары, Совет кочусу, 170.

Киргиз ССР виски, жана полиграфия китең союза интири барынчы
Министерство комитети. Киргиз ССРинин 60 жылдамы отындаат
Кыргызполиграфкомбинаты,
720101, ГСП, Фрунзе шаары, Жигуган кочусу, 102.

К 97

Кыргызстан. КП БК. Токтом. 1984-ж. 26-апр.,

Кыргыз Советтик Социалисттик Республикасынын жана Кыргызстан Коммунисттик партиясынын 60 жылдыгы жөнүндө. Кыргызстан Компартиясынын Борбордук Комитетинин 1984-жыл 26-апрелдеги токтому.— Ф.: Кыргызстан, 1984.— 48 б.

К 0902060000-188
М 451 (17)-84
без объявл.

ББК 66. 61(2Кп)+
+63.3(2Кп)

5 T.

8960